

sighed ved Indgivelsen, hvilken er foregaaet i Bureauet, og for hvilken den ærede Minister ikke bærer Ansvar. Endringsforslaget kan af denne Grund ikke foretages uden Thingets Samtykke. Saafremt imidlertid Ingen forlanger Afstemning derover, vil jeg anse Samtykket for givet uden Afstemning. (Ophold). Det er saaledes givet.

Lovforslagets samtlige Paragrafer med de dertil stillede Endrings- og Underendringsforslag, Lovforslagets Titel og Spørgsmaalet om Sagens Overgang til 3die Behandling fattes under Et under Forhandling.

Ordføreren (Th. Nielsen): Inden jeg begrundet de enkelte Endringsforslag i Udvalgets Betænkning, som paa en enkelt Undtagelse nær ere stillede af det samlede Udvalg, skal jeg tillade mig et Par almindelige Bemærkninger. Der blev ved 1ste Behandling af denne Sag fremhævet, at det er en ganske ny Bei, vi her ere ved at faa ind paa, og at man skulde klargjøre sig, hvad Enden egentlig vil blive deraf, eller rettere gjøre sig Rede for den nye Beis Betydning i det Hele. Jeg bemærkede allerede dengang, at efter min Opfattelse var det ingen aldeles ny Bei, og jeg er senere bleven bestyrket end yderligere deri ved at efterse Lovgivningen vedrørende nogle lignende Forhold. Jeg kan saaledes henvisse til Forordningen af 30te Januar 1803. I denne Forordnings § 5 siges der f. Ex. udtrykkelig, at Quasmand, der udføre Dagarbejde, fordi de have faaet Jord eller Hus tilleie eller i Fæste, kun maa arbejde 10 Timer om Dagen, dog ikke medregnet Spise- og Hviletid, og Winterdage kun fra Solens Opgang til dens Nedgang. Det var dog overfor myndige Folk, en saadan Bestemmelse blev truffen, og der er desuden flere Punkter, vedrørende den samme Lovgivning, altsaa Indskrænkninger, man har været nødt til at tage overfor Godseierne og større Jordbrugere i det Hele fra en Tid, da Agerbruget var saa at sige Landets eneste Erhvervskilde. Noget Lignende mener man nu at maatte gjøre overfor den Virksomhed, der navnlig har tiltaget i stærkere Grad siden 1864, idet der siden den Tid er opstaaet ca. 400 Fabrikker eller fabrikmæssig drevne Haandværk. Endvidere er det blevet bemærket, at Loven er overflødig. Vi have i Betænkningen gjort Rede for, at efter vor Opfattelse er den det ikke, selv om man ikke herhjemme kan paavise Følgen af unge Menneskers og Børns overdrevne Arbejde i Fabrikker. Jeg er bleven yderligere bestyrket i, at det er paa Tide, at Lovforslaget er fremkommet, ved at efterse Statistiken over de Fabrikker, der ere her i Landet, og de Børn, der maa antages at arbejde deri. Der findes ikke mindre end 1,400 Fabrikker og 30,000 Arbejdere, og gaar man ud fra, at 20 pCt. deraf ere Børn, hvad man kan efter Oplysninger fra 45 af dem, saa bliver det ikke

mindre end 6,000 Børn, der arbejde deri, og altsaa vil komme ind under Loven og dens Bestemmelser. Hvor mange unge Mennesker der findes, veed jeg ikke, idet jeg ikke har været i Stand til at danne mig nogen absolut Forestilling dervom. Blandt de 6,000 Børn er der vist ikke mindre end 1,000 under 10 Aar, hvilke det altsaa hersefter ligefrem skulde forbydes at arbejde i Fabrikkerne, og vil man indvende, at det vil være en Byrde for Forældre at holde deres Børn hjemme og et Indgreb i deres Ret over deres Børn, saa siger jeg dertil, at det er et nødvendigt Indgreb, og at saa bør der træffes andre Midler til at hjælpe Forældrene; thi, det kan ikke gaa an, at den opvoksende Slægt ødelægges, og at der derved afstedkommes stor Skade for Samfundet.

Med disse almindelige Bemærkninger skal jeg gaa over til at begrunde de af Udvalget stillede Endringsforslag. Der er jo ganske vist stillet ikke mindre end 10, men de fleste af dem ere meget lidet indgribende, og nærne sig meget henimod Lovforslaget, som det blev forelagt af Regjeringen. Jeg vil haabe, at disse Endringer ikke skulle finde nogen afgjort Modstand hos den ærede Minister. Det første, der er stillet til § 2, gaar ud paa, at der i 5te Linie skal fattes 8 i Stedet for 9, det vil sige, at Børn ikke maa arbejde efter Kl. 8 Aften saa lidt som før Kl. 6 om Morgenen. Det bliver saaledes 10 Timers Nattehvil, og Enhver, der kender Noget til Børnenaturen, vil sikkert indrømme, at dette ikke er for meget til No og Hvile for Barnet. Vi have derfor fundet det rigtigt i dette Stykke at vende tilbage til Regjeringens oprindelige Forslag, og denne Endring trænger efter min Opfattelse ikke til nogen yderligere Begrundelse. Til § 3 er der foreslaaget en Endring, som kun er en Lydeliggjørelse, saaledes at der kommer til at staa: „Af den nævnte Arbejdstid af 12 Timer skal der tilstaaes de her ommeldte unge Mennesker til Hvile- og Maaltider mindst 2 Timer“, i Stedet for at der i Lovforslaget staaar: „I Løbet af den nævnte Arbejdstid osv.“ Man har ment, at det sidste Udtryk kunde misforstaaes, som om der skulde arbejdes i 12 Timer, og som om Hvile- og Spisetiden ikke skulde være indbefattet i disse. For mig har det aldrig været tvivlsomt, at det var Meningen, at der skulde arbejdes i 10 Timer, og at de 2 Timer Spise- og Hviletid skulde tages af de 12 Timer. Men for at tydeliggjøre det have vi fundet det rigtigt at stille det nævnte Forslag. Det væsentligste Endringsforslag er egentlig det, der er stillet til § 5, og som gaar ud paa, at Fabrikarbejdet skal være forbudt ikke alene Børn, men ogsaa unge Mennesker paa Folketirkens Søn- og Selligdage. Det er ogsaa det, Regjeringens oprindelige Forslag gif ud paa. Udvalget er gaaet ud fra, at der ligger i Menneskenaturen en Trang til Hvile, og den oprindelige Menneskenatur skal i det Mindste en Lovgivningsmagt faare nødig